

Lähetäjät:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry —
Helsingfors naturskyddsförening rf
Itälahdenkatu 22B
00210 Helsinki
helsy@sll.fi

Vastaanottaja:

Helsingin kaupunki
Kirjaamo / kaupunkiympäristön toimiala
PL 10, 00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Mielipide Vuosaarenlahden pienvenesataman asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3789 jäsentä loppuvuonna 2021) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla). Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n (rek.nro 130.861, 4694 jäsentä loppuvuonna 2021) tarkoituksena on edistää monimuotoisen luonnon ja elinkelpoisen ympäristön sekä kulttuuri- ja rakennusperinnön hoitoa ja varjelua ihmisen ja kaikkien elollisten onneksi. Tarkoituksena on myös toimia luonnon- ja ympäristönsuojelua harrastavien henkilöiden yhdyssiteenä Helsingin kaupungissa.

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry ja Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry ovat tutustuneet Vuosaarenlahden pienvenesataman kaavaratkaisun osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja valmisteluaineistoon ja lausuvat mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Kaavaratkaisun tarkoituksena on mahdollistaa nykyisen pienvenesataman laajennus siten, että alueen venepaikkamäärää nostettaisiin n. 400–500 uuden paikan myötä yhteensä n. 900–1000 venepaikkaan. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on myös uusien veneilyn liittyvien kaupallisten ja julkisten toimintojen sijoittuminen alueelle. Alueen suunnittelussa on tärkeää arvioida voimakkaasti lisääntyvän pienveneliikenteen vaikutukset paitsi läheisten luonnonsuojelualueiden, myös maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden luontoarvoihin ja Helsingin rannikkovesien ekologiseen tilaan.

Sipoon välisaariston ja Sipoon sisäsaariston maakunnallisesti tärkeät lintualueet

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI) ovat alueita, joilla on Tringan selvitystyön perusteella arvioitu olevan vähintään maakunnallista merkitystä Uudenmaan linnustolle, ja jotka ovat vähintään maakunnallisesti arvokkaita pesimälinnuston tai muutolla levähtävän linnuston kannalta (Ellermaa 2010). MAALI-alueiden kartoittamisen tarkoituksena on osoittaa linnustolle tärkeät alueet, jotta ne voidaan ottaa kaavoitusta ja muuta maankäyttöä koskevassa päätöksenteossa huomioon. Suunnittelualueen itä- ja kaakkoispuolella sijaitsee Sipoon välisaariston MAALI-alueeseen sekä Sipoon sisäsaariston MAALI-alueeseen kuuluvia linnustollisesti tärkeitä alueita. Sipoon välisaariston alueista lähimmät ovat Pikku Niinisaaren kaakkoiskärjessä ja Västra Sandvikenilla. Sipoon välisaaristo on edustavaa ja tärkeää pesimäaluetta saaristolinnuille, kuten tukkasotkalle, harmaasorsalle, kala- ja lapintiiralle, punajalkaviklolle sekä kalalokille (Ellermaa 2018).

Sipoon sisäsaaristo on niin ikään edustava ja tärkeä saaristolintujen pesimäalue, jolla on maakunnallista merkitystä mm. lapasorsalle, tukkasotkalle, nauru- ja selkälokille sekä punajalkaviklolle (Ellermaa 2018). Sipoon sisäsaariston lähimmät alueet sijaitsevat Granön länsipuolella.

Hieman kauempana suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsee lisäksi Kallahdenniemen merialueen MAALI-alue, joka on maakunnallisesti merkittävä tukkasotkan, naurulokin sekä kala- ja lapintiiran pesimäalue (Ellermaa 2018).

Kaavahankkeessa tulee arvioida perusteellisesti kaavaratkaisun mahdollistaman lisääntyvän pienveneliikenteen vaikutukset näiden maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden luontoarvoihin ja lintujen pesintään. Tässä mainituista lintulajeista tukkasotka ja selkälokki ovat erittäin uhanalaisia (EN), naurulokki vaarantunut (VU) ja punajalkaviklo silmälläpidettävä (NT) (Lehikoinen ym. 2019). Lisäksi kaavoituksen yhteydessä on tutkittava keinoja veneilyn haittojen vähentämiseksi esimerkiksi veneiden määrää vähentämällä, nopeusrajoituksilla sekä kulunohjauksella.

Meriveden laatu

Helsingin merialueen veden laatu on tuoreen selvityksen (Helsingin kaupunkiympäristö 2022) mukaan kääntynyt paikoitellen laskuun viime vuosien aikana, ja rannikkovedet ovat pääosin välttävässä ekologisessa tilassa. Rannikkovesien ekologisen tilan heikentyminen on unionin vesipuitedirektiivin jäsenvaltioille asettamien tavoitteiden vastaista ja vaikuttaa osaltaan myös useiden saaristolintujen elinoloihin negatiivisesti. Vilkas vesiliikenne ja suuri venetiheys ovat osasyitä rannikkovesien tilan heikentymiseen, ja kaavahankkeessa tulee tämän vuoksi arvioida myös lisääntyvän veneilyn vaikutus veden laadun kehitykseen.

Arvokas kasvikohte

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan liittyvässä luonnoskuvassa esitetään Laituripolun puuttuvan osan rakentaminen ja Ruusuniemen parkkipaikan tehostaminen. Niiden eteläpuolella sijaitseva arvokas 1. luokan rantakasvikohte on silloin vaarassa heikentyä, koska uusien maamassojen mukana tulee väistämättä lajistoa, joka syrjäyttää arvokasta kasvillisuutta. Jo nyt kyseiselle arvokkaalle kasvikohteelle on levinnyt runsaasti vieraslajeja aikaisemman rakentamisen yhteydessä. Myös liikenteestä peräisin olevia saasteita sisältävien pintavesien valuminen parkkipaikalta ja teiltä kasvikohteeseen tulee estää. Laituripolun puuttuvan osaan toteuttamisesta on näin ollen syytä luopua.

Helsingissä 20.6.2022

Aleksi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Antti Halkka

Puheenjohtaja

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Emilia Pippola

Järjestösihteeri

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Lähteet:

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 4/2010–1/2011.

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät saaristolintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Tringa 3/2018.

Helsingin kaupunkiympäristö 17.6.2022. "Helsingin merialueen tila huolestuttava" [<https://www.hel.fi/uutiset/fi/kaupunkiymparisto/merialueen-tila-170622>] (viitattu 19.6.2022)

Lehikoinen, A. – Jukarainen, A. – Mikkola-Roos, M. – Below, A. – Lehtiniemi, T. – Pessa, J. – Rajasärkkä, A. – Rintala, J. – Rusanen, P. – Sirkiä, P. – Tiainen, J. – Valkama, J., Linnut. Teoksessa Hyvärinen, E. – Juslén, A. – Kemppainen, E. – Uddström, A. – Liukko, U-M., Suomen lajien uhanalaisuus: Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö 2019.